

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 161/06-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. októbra 2006 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho o sťažnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 219/2003 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P., s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 219/2003 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Trnava **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 219/2003 konal bez zbytočných prietáhov.

3. P., s. r. o., p r i z n á v a finančné zadost'učinenie 15 000 Sk (slovom päťnást'tisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trnava p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Trnava j e p o v i n n ý uhradiť P., s. r. o., trovy právneho zastúpenia 5 788 Sk (slovom päťtisícšesťstoosemdesiatosem slovenských korún), na účet advokáta JUDr. M. M., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 161/06-13 z 24. mája 2006 prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., v časti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 219/2003.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 3. júla 2003 návrh na vykonanie exekúcie. Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 219/2003 uznesením z 20. februára 2006 doručeným sťažovateľke 1. marca 2006, žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Sťažovateľka sa proti uzneseniu okresného súdu 9. marca 2006 odvolala. Sťažovateľka namieta, že okresný súd po podaní návrhu na vykonanie exekúcie vykonal procesný úkon, ktorým rozhodol až po cca 31 mesiacoch, pričom táto dĺžka konania nie je vyplnená žiadnou relevantnou činnosťou súdu.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Trnava v konaní sp. zn. 17 Er/219/2003 porušil základné právo spoločnosti P. s. r. o., na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1, súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv.

Ústavný súd Slovenskej republiky zároveň sťažovateľovi priznáva 15.000,- Sk ako primerané finančné zadostučinenie, ktoré je Okresný súd Trnava povinný zaplatiť v lehote do dvoch mesiacov k rukám právneho zástupcu sťažovateľa a trovy právneho zastúpenia 5 794,- Sk, spočívajúce v zmysle ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. v dvoch úkonoch právnej služby po 2 733,- Sk a dvoch režijných paušáloch po 164,- Sk, ktoré je Okresný súd Trnava povinný zaplatiť v rovnakej lehote k rukám právneho zástupcu sťažovateľa.“

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie a predsedníčku okresného súdu aj na vyjadrenie k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľky a predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predsedníčka okresného vo vyjadrení doručenom 6. októbra 2006 uviedla:

„Dňa 23. 7. 2003 bola doručená tun. súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v právnej veci oprávneného: P., s. r. o., B., proti povinnému R. F., bytom Š., výška vymáhanej čiastky bola istina 21.510,- Sk s príslušenstvom a trovy konania a exekúcie. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 17 Er 219/2003. Dňa 8. 8. 2003 vyzvala zákonná sudkyňa vo veci JUDr. M. Ď. advokáta oprávneného na predloženie konkrétneho plnomocenstva na zastupovanie konkrétne v predmetnej veci s odôvodnením, že predložil iba všeobecné plnomocenstvo. Zároveň bol poučený, aby predložil plnú moc v origináli alebo úradne overenej kópii a tiež, aby predložil výpis z obch. registra na oprávneného, všetko v lehote 5 dní. (...) Dňa 27. 8. 2003 zaslal advokát Mgr. K. požadované doklady, plnomocenstvo, ako aj výpis z obch. registra. 14. 1. 2004 zaslal do veci vyjadrenie advokát oprávneného ako reakciu na ďalšiu výzvu súdu zo dňa 29. 12. 2003, v ktorej súd vyzýva

tohto advokáta na preukázanie, že povinný F. R. súhlasil s tým, aby pri spisovaní notárskej zápisnice zo dňa 6. 5. 2003 sa dal zastúpiť iným zástupcom.

Uznesením 20. 2. 2006 súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Dňa 14. 3. 2006 bolo súdu doručené odvolanie oprávneného proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti, oprávnený už zastúpený advokátom JUDr. M. M.. Po opätovnom doručovaní uznesenia povinnému dňa 4. 5. 2006 bola daná úprava na vypracovanie predkladacej správy pre Krajský súd v Trnave na odvolacie konanie, pri povinnom bolo doručenie odvolania doručené fikciou doručenia. Dňa 10. 5. 2006 bola vec predložená Krajskému súdu v Trnave na odvolacie konanie. Dňa 24. 7. 2006, (...), sa poštou vrátil predmetný spis z krajského súdu bez meritórneho rozhodnutia o odvolaní ako predčasne predložený za účelom odstránenia nedostatkov. Tieto nedostatky má prvostupňový súd odstrániť, a to konkrétne nezrovnalosti v ukončení plnej moci Mgr. K. vo vzťahu k oprávnenému a ďalej doplniť na výzvu oprávneného predloženie plnej moci JUDr. M. a tiež aby sa zákonný sudca vyjadril, či mieni odvolaniu proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka vyhovieť alebo nie. Až potom môže byť opätovne vec predložená na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Ďalším úkonom zákonnej sudkyne zo dňa 27. 7. 2006 JUDr. M. Ď. bol spis predložený vyššiemu súdному úradníkovi na odstránenie nedostatkov v zmysle úpravy Krajského súdu v Trnave vo veci. Dňa 11. 8. 2006 vyšší súdny úradník Mgr. P. M. uložil vykonanie dopytov a výziev v zmysle dispozície odvolacieho súdu vo veci. Dňa 25. 8. 2006 bol požiadaný Register obyvateľov SR na oznámenie trvalého alebo prechodného pobytu povinného do veci. 28. 8. 2006 Obec Š. potvrdili, že povinný má trv. pobyt na adrese v Š., kde sa aj zdržuje. Po vylúčení veci z predmetného spisu Spr 1279/06, vykoná sudca príslušné úkony v nadväznosti na usmernenie odvolacím súdom vo veci.

Problémom vo veci je odstránenie nedostatkov plnomocenstva daného pôvodnému práv. zástupcovi oprávneného Mgr. K. a predloženie riadneho originálneho plnomocenstva na konanie zo strany advokáta JUDr. M.. Vo veci bolo konané priebežne s ohľadom na vybavovanie ďalšieho množstva vecí.“

Z predloženého spisu okresného súdu sp. zn. 17 Er 219/2003 zistil ústavný súd rovnaké skutočnosti k priebehu konania, ako uviedla vo svojom vyjadrení predsedníčka okresného súdu.

II.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...“ a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 219/04, IV. ÚS 220/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu veci. Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Posúdením namietaného exekučného konania sp. zn. 17 Er 219/2003 podľa prvého kritéria ústavný súd zhodnotil, že konanie nie je zložité po právnej ani skutkovej stránke. Ani okresný súd vo svojom vyjadrení netvrdil, že ide o zložitú vec.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd posudzoval správanie sťažovateľky, pričom nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali záver o jej podiele na zbytočných priet'ahoch v konaní. Sťažovateľka včas reagovala na výzvy súdu a podaním odvolania proti rozhodnutiu súdu uplatnila svoje procesné právo, čo síce spôsobuje predĺženie konania, nie však zbytočné priet'ahy.

3. Pri hodnotení konania podľa tretieho kritéria, ktorým je postup okresného súdu, ústavný súd zistil, že okresný súd vo veci sťažovateľky nevykonával žiadne úkony v období od 14. januára 2004, keď bola doručená odpoveď právneho zástupcu sťažovateľky na výzvu súdu až do 20. februára 2006 okrem obdobia, keď vyšší súdny úradník vydal uznesenie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, t. j. bez zákonného dôvodu bol nečinný 25 mesiacov.

Ani v nasledujúcom období nepostupoval okresný súd tak, aby dôsledne dodržal základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keď predložil vec na ďalšie konanie odvolaciemu súdu s nedostatkami, na odstránenie ktorých odvolací súd vec vrátil okresnému súdu, čo nesvedčí o jeho efektívnom postupe v tejto veci.

Vzhľadom na to, že doterajšia dĺžka konania je celkom zjavne neprimeraná zložitosti, ako aj konkrétnym okolnostiam prípadu a je ovplyvnená predovšetkým nečinnosťou okresného súdu, ktorú z hľadiska požiadavky zachovania základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov nemožno ospravedlniť množstvom vecí pridelených zákonnej sudkyni, ústavný súd konštatoval, že okresný súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 219/2003 porušil základné právo sťažovateľky zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným

rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože namietané konanie nebolo do času rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené a vec nebola predložená na ďalšie konanie odvolaciu súdu, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 219/2003 v ďalšom období konal bez zbytočných prietahov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovateľka žiadala, aby jej bolo priznané finančné zadosťučinenie 15 000 Sk s ohľadom na stav právnej neistoty, ktorý bol spôsobený postupom súdu. Pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia ústavný súd zohľadnil predovšetkým celkovú dĺžku konania, obdobia poznačené zbytočnými prietahmi, ako aj predmet konania a sťažovateľke priznal ňou požadovanú sumu 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom JUDr. M. M. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd ich vyčíslil sumou 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) spolu za dva úkony právnej pomoci urobené v roku 2006 podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, t. j. 2-krát 2 730 Sk a 2-krát 164 Sk režijný paušál.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31.októbra 2006